

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Lecha Wierusza w Świebodzinie.

Szkoła w systemie działań profilaktycznych

We wszystkich społecznościach lokalnych istnieją instytucje i organizacje, które ze względu na rodzaj realizowanych przez siebie zadań podejmują działania z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych. Według założeń współczesnej profilaktyki instytucje te powinny ze sobą współpracować w ramach koalicji, szkoła zaś powinna być jednym z jej ogniw.

Szkoła jest dobrym terenem oddziaływań profilaktycznych ponieważ jest miejscem:

- spotkania dzieci, młodzieży oraz najważniejszych osób dorosłych odpowiedzialnych za opiekę i wychowanie (rodzice i nauczyciele),
- intensywnego rozwoju interpersonalnego i społecznego,
- zadaniowej działalności uczniów,
- konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości ucznia,
- wypełniania znacznej części aktywnego życia dzieci i młodzieży.

Realizowane w szkole działania profilaktyczne powinny być:

- dostosowane do poziomu rozwoju adresata w zakresie informacji i projektowanych ćwiczeń,
- rzetelne pod względem przekazywanych informacji,
- rzeczowe, bez odwoływania się do emocji i uczuć takich jak strach, poczucie winy czy też rozbudzania ciekawości,
- dostosowane do poziomu posiadanej przez uczniów wiedzy bez podawania szczegółów, które mogłyby stanowić instruktaż nieprawidłowych zachowań.

Aby zbudować system radzenia sobie z przemocą wśród młodzieży należy skoncentrować się na:

- identyfikacji zjawiska,
- diagnozie stanu i potrzeb,
- pokierowaniu i rozwiązaniu sytuacji,
- wsparciu i kontroli.

Pierwszy krok to identyfikacja uczniów, którzy są podatni na zagrożenie przemocą oraz identyfikacja osób, które stosują przemoc wobec uczniów. Wszyscy pracownicy szkoły są przygotowani do rozpoznawania uczniów z czynnikami ryzyka - potencjalnych ofiar i potencjalnych sprawców.

Metody identyfikacji problemu

1. Rozmowy z uczniami poruszające ważne dla uczniów sprawy dotyczące ich społeczności - ankieta.
2. Dyskusje na temat poczucia bezpieczeństwa dzieci w szkole, grupie rówieśniczej, środowisku pozaszkolnym, postaw wobec brutalizacji życia, przemocy w mediach itp. (na poziomie dostosowanym do wieku uczniów).
3. Mitingi, apele, lekcje wychowawcze.
4. Konkursy plastyczne lub inne formy przekazu przez sztukę.
5. Wypracowania na dany temat, itp.

Szkolne procedury postępowania w sprawach nieletnich

Zadaniem opisanych poniżej procedur jest usprawnienie podejmowania przez szkołę działań w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją.

Szkoła jako instytucja zwraca się do Policji o pomoc przede wszystkim w przypadkach określonych negatywnych zachowań uczniów. Ma to najczęściej miejsce, gdy akt agresji czy przemocy przyjmuje taki stopień nasilenia, że wykazuje znamiona przestępstwa. Takie okoliczności zachodzą w szczególności, gdy negatywne zachowania mają charakter utrwalony, powtarzający się, o znacznym zagrożeniu społecznym, a u ich podłoża leży demoralizacja, odrzucenie obowiązujących norm, społeczne niedostosowanie. Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.

Demoralizacja- naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art.4 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Bójka (art. 158 kk) w rozumieniu prawa karnego jest to **starcie fizyczne pomiędzy co najmniej trzema osobami**, z których każda jednocześnie atakuje i broni się, zawierające poważny ładunek przemocy stwarzający niebezpieczeństwo utraty życia człowieka lub wystąpienia ciężkiego bądź średniego uszczerbku na zdrowiu. **Nie jest bójką starcie dwóch osób.** Ich zachowanie może natomiast stanowić inne przestępstwo, jak np. naruszenie nietykalności cielesnej, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, narażenie człowieka na niebezpieczeństwo, a nawet zabójstwo.

Sąd Najwyższy bardzo szeroko interpretuje pojęcie udziału w bójce przyjmując, że **sprawca jest nie tylko osoba, która zadaje ciosy drugiej stronie, lecz także ten, kto w trakcie bójki zachęca innych do walki, ale sam czynnie w niej nie uczestniczy.** Z uwagi na dynamiczny charakter bójki, może się ona po pewnym czasie przekształcić w pobicie.

Okoliczności zaostrzające odpowiedzialność karną (typy kwalifikowane)

- skutek w postaci nieumyślnego spowodowania średniego lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci (art. 158 § 2 i 3 kk),
- użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu (art. 159 kk).

Bójka –ciężar gatunkowy -występek, **przepis karny** art. 158 § 1. K.k.

grożąca kara -pozbawienia wolności do lat 3, **forma winy**- umyślna w zamiarze bezpośrednim,

odpowiedzialność nieletnich –tak.

Pobicie (art. 158 kk) w rozumieniu prawa karnego jest to napaść fizyczna co najmniej dwóch osób na jedną, przy czym strona atakująca zawsze posiada przewagę liczebną. Podobnie jak bójka, pobicie również zawiera poważny ładunek przemocy stwarzający niebezpieczeństwo utraty życia człowieka lub wystąpienia ciężkiego bądź średniego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd Najwyższy bardzo szeroko interpretuje pojęcie udziału w pobiciu przyjmując, że sprawcą jest nie tylko osoba, która zadaje ciosy pokrzywdzonemu, lecz także ten, kto w trakcie pobicia zachęca innych do walki lecz sam czynnie w nim nie uczestniczy.

Okoliczności zaostrzające odpowiedzialność karną (typy kwalifikowane)

- skutek w postaci nieumyślnego spowodowania średniego lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci (art. 158 § 2 i 3 kk),
- użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego narzędzia (art. 159 kk).

Naruszenie nietykalności cielesnej - występek polegający na uderzeniu pokrzywdzonego lub naruszeniu jego nietykalności cielesnej w inny sposób. Nietykalność cielesną osoby można naruszyć przykładowo poprzez spoliczkowanie, popychanie, oplucie bądź oblanie płynem.

Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające się zachowanie pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary (§ 2.).

Podstawy prawne stosowania procedur

1. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (1982)
2. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (2003)
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (2005)
4. Ustawa o Policji (1990)
5. Zarządzenie Komendanta Głównego Policji w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich (1991)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (2003)

Procedury obowiązujące w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym

im. L. Wierusza w Świebodzinie

SPIS TREŚCI

I.Procedura postępowania w przypadku dokonania przez ucznia kradzieży.....	5
II.Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia Ośrodka oraz mienia prywatnego	6
III.Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.....	7
IV.Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia napojów energetyzujących na terenie szkoły.....	8
V.Postępowanie w przypadku długiej absencji ucznia w szkole i wagarów.....	9
VI.Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.....	10
VII.Postępowanie w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej ucznia przez innego ucznia.....	11
VIII.Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o uczniu będącym pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.....	12
IX.Postępowanie w przypadku, kiedy uczeń samowolnie oddał się z terenu szkoły.....	13
X.Postępowanie w przypadku kiedy występują zachowania ucznia, który nie ukończył 18 lat świadczące o demoralizacji - używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.....	14
XI.Postępowanie w sytuacji kiedy występują zachowania świadczące o demoralizacji i przejawia je uczeń, który ukończył 17 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa.....	15
XII.Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki.....	16
XIII.Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.....	17
XIV.Postępowanie w sytuacjach ujawnienia u uczniów samookaleczeń, intencji samobójczych lub udaremnienia próby samobójczej.....	18
XV.Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.....	21

XVI.W przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego. (Wskazówki do prowadzenia rozmów ze zgłaszającym o podłożeniu "bomby")	22
XVII.Postępowanie w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty.....	23
XVIII.Procedura wystawiania „Nagany Wychowawcy Klasy” w SOSW w Świebodzinie...	24
XIX. Procedura wystawiania „Nagany Dyrektora Szkoły”	27

I. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia kradzieży.

1. Poszkodowany uczeń ma obowiązek zawiadomić nauczyciela/wychowawcę lub pedagoga szkolnego o kradzieży natychmiast po stwierdzeniu tego faktu.
2. Wychowawca ustala okoliczności zdarzenia i podejmuje działania zmierzające do odzyskania zagubionej rzeczy:
  - przeprowadzenie przeszukania - nauczyciel informuje ucznia żeby pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży, sprawdza pomieszczenia (klasa, pokoje w internacie)
  - przeprowadzenie rozmowy wychowawcy z grupą (poinformowanie o możliwych konsekwencjach czynu).
3. W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży lub znalezienia skradzionej rzeczy wychowawca spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i umieszcza w dokumentacji ucznia.
4. W przypadku nie znalezienia skradzionej rzeczy i trudności z ustaleniem sprawcy:
  - wychowawca powiadamia dyrektora Ośrodka, Policję oraz pedagoga szkolnego lub psychologa,
  - wychowawca przedstawia notatkę z przebiegu zdarzenia dla pedagoga/psychologa, który podejmuje odpowiednie działania wychowawcze (ustala okoliczności kradzieży oraz wartość skradzionej rzeczy, spisuje protokół z przebiegu zdarzenia, składa na Policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa).

(Jeżeli sprawca ma 17 lat i więcej kradzież do kwoty 250 zł jest traktowana jako wykroczenie, a powyżej tej kwoty jako przestępstwo)

II. Postępowanie w przypadku niszczenia mienia Ośrodka oraz mienia prywatnego.

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły/Grup Wychowawczych.
2. Nauczyciel lub pracownik placówki, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania:
  - powiadamia wychowawcę ucznia (jeżeli nim nie jest),
  - powiadamia pedagoga szkolnego lub psychologa,
  - powiadamia dyrektora Ośrodka,
  - informuje rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o wyrządzonej szkodzie.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji.
4. Dyrektor podejmuje decyzję o sposobie zadośćuczynienia za wyrządzoną szkodę.
5. Pedagog szkolny powiadamia pisemnie rodziców o konsekwencjach czynu ucznia i terminie naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę, zobowiązuje rodziców i ucznia do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań.
6. Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego posiadanie na terenie szkoły jest zabronione, i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności.
7. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, Dyrektor informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.

III. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

Za przedmioty niedozwolone (niebezpieczne) uważa się:

syczoryki, noże, szpikulce, lasery, kije, gaz, straszaki broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyłki i inne przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w przedmiot na terenie szkoły należy:

1. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu należy odizolować go od innych uczniów, wezwać drugiego pracownika szkoły w celu opieki nad uczniem.
3. Nauczyciel/wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego/psychologa oraz Dyrektora Ośrodka.
1. W uzasadnionym przypadku Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu i ewentualnym wezwaniu Policji.
2. Nauczyciel/wychowawca powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych (w sytuacji uzasadnionej wzywa rodziców).
3. Sporządza notatkę służbową opisującą zdarzenie i umieszcza ją w teczce ucznia.
4. Pedagog szkolny powiadamia kuratora sądowego w przypadku, gdy uczeń jest pod jego opieką.
5. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.

IV. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia napojów energetyzujących na terenie Ośrodka.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada napój energetyzujący na terenie Ośrodka należy:

1. Nauczyciel zobowiązuje ucznia do oddania napoju.
2. Napój energetyzujący zostaje umieszczony w depozycie, a następnie wylany przez ucznia w obecności pracownika szkoły.
3. Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy danego ucznia.
4. Przy incydentalnym zdarzeniu wychowawca sporządza adnotację w arkuszu obserwacyjnym ucznia. Po czym przeprowadza stosowną rozmowę z uczniem celem wyjaśnienia szkodliwości napojów energetyzujących.
5. Przy powtarzających się sytuacjach należy sporządzić stosowną notatkę służbową opisującą zdarzenie oraz przekazać ją do pedagoga lub psychologa szkolnego.
6. Pedagog lub psycholog przeprowadzają rozmowę z uczniem.
7. Nauczyciel/wychowawca powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych (w sytuacji uzasadnionej wzywa rodziców).
8. ***W przypadku powtarzania się wnoszenia napoju energetyzującego na teren szkoły uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.***

V. Postępowanie w przypadku długiej absencji ucznia w szkole i wagarów.

1. Nauczyciel/wychowawca systematycznie odnotowuje i kontroluje frekwencję uczniów.
2. Rodzice (prawni opiekunowie) mają obowiązek usprawiedliwić nieobecność dziecka w terminie ustalonym w Statucie Ośrodka.
3. Przy długiej absencji ucznia lub wagarach nauczyciel/wychowawca kontaktuje się z rodzicami telefonicznie, a gdy to nie skutkuje wysyła pismo informujące rodziców o nieobecności ucznia i zaprasza na rozmowę do szkoły.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicami i braku reakcji na zawiadomienia i wezwania, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego, który z wychowawcą przeprowadza wywiad środowiskowy w domu ucznia.
5. W sytuacji, gdy uczeń nadal wagaruje lub ma długą absencję zostaje wysłane upomnienie informujące, że uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego oraz niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
6. W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor wszczyna.
7. postępowanie administracyjne i powiadamia organ prowadzący placówkę oraz Sąd Rodzinny.

VI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznaje się:

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec w/w. wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod adresem w/w. wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie w/w. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
- naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec w/w. pracowników,
- naruszanie ich nietykalności osobistej.

Wobec powyższych zachowań ucznia:

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego oraz Dyrektora Ośrodka.
2. Pedagog szkolny klasy niezwłocznie powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do szkoły, sporządza notatkę z rozmowy, pod którą podpisują się rodzice.
3. W obecności rodziców uczeń przeprosza osobę, której godność naruszył.
4. Wychowawca klasy udziela uczniowi nagany za naruszenie regulaminu i statutu szkoły.
5. Jeżeli uczeń ma kuratora, wychowawca informuje go o zaistniałej sytuacji.
6. W przypadku powtórzenia się nagannych zachowań wychowawca wzywa rodziców, sporządza notatkę z odbytej rozmowy, informuje dyrektora placówki, uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania.
7. W przypadku notorycznego naruszania godności nauczyciela przez ucznia, szkoła zgłasza ten fakt na Policję oraz kieruje pismo do Sądu Rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania.

VII. Postępowanie w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej ucznia przez innego ucznia.

1. Nauczyciel/wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
2. Nauczyciel/wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.
3. Nauczyciel/wychowawca przygotowuje notatkę z zajścia i umieszcza w teczce osobowej ucznia oraz informuje rodziców, opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji (pismo do rodziców lub powiadomienie telefoniczne).
4. W przypadku stwierdzenia wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia ucznia poszkodowanego lub wystąpienia uszczerbku na zdrowiu należy:
  - poinformować Dyrektora placówki, pedagoga szkolnego;
  - przekazać sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pedagogowi szkolnemu pod opiekę;
  - wezwać Policję;
  - zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży)
  - sporządzić notatkę służbową i umieścić w teczce osobowej ucznia;
  - poinformować rodziców lub opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji ;
5. Powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

VIII. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o uczniu będącym pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.

1. Wychowawca/nauczyciel izoluje ucznia od reszty klasy/grupy zapewniając stałą obecność przy uczniu osoby z personelu szkoły.
2. Wychowawca/nauczyciel ustala fakty i okoliczności zajścia, powiadamia Dyrektora Ośrodka oraz pedagoga szkolnego/psychologa szkolnego.
3. Wzywa Policję, która przeprowadzi badanie alkomatem oraz wyjaśni, w jaki sposób nieletni wszedł w posiadanie alkoholu lub środków psychoaktywnych. (Zgodnie z art. 43 w związku z art. 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi sprzedaż alkoholu osobie, która nie ukończyła 18 lat jest przestępstwem ściganym z urzędu).
4. Powiadamia rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji oraz wezwanie ich do szkoły w celu niezwłocznego odebrania ucznia /w przypadku odmowy przybycia lub braku kontaktu z rodzicami zostaje powiadomiona Policja /.
5. W sytuacji gdy występuje zagrożenie zdrowia lub życia ucznia, nauczyciel wzywa pomoc medyczną - Pogotowie Ratunkowe.
6. Nauczyciel sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji i przekazuje do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń, znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły pedagog szkolny powiadamia specjalistę do spraw nieletnich i sąd rodzinny.

(W toku interwencji profilaktycznej należy zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym).

IX. Postępowanie w przypadku, kiedy uczeń samowolnie oddał się z terenu szkoły:

1. Powiadomienie telefoniczne rodziców ucznia lub placówki w której przebywa (Domu Dziecka, Domu Pomocy Społecznej) oraz pedagoga szkolnego o oddaleniu się wychowanka ze szkoły.
2. W sytuacji kiedy uczeń powróci do szkoły nauczyciel pozytywnie go wzmacnia i jednocześnie informuje, że za swoje zachowanie ponosi konsekwencje.
3. Jeżeli kontakt z rodzicami lub placówką jest niemożliwy zostaje powiadomiona Policja.

X. Postępowanie w przypadku kiedy występują zachowania ucznia, który nie ukończył 18 lat świadczące o demoralizacji - używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel/wychowawca informuje o zaistniałej sytuacji pedagoga/psychologa szkolnego, dyrektora placówki.
2. Pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem oraz zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. (W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.)
3. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pedagog szkolny pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu (składa wniosek o wgląd w sytuację w rodzinie) lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
4. Nauczyciel/wychowawca sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.

XI. Postępowanie w sytuacji kiedy występują zachowania świadczące o demoralizacji i przejawia je uczeń, który ukończył 17 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa.

1. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji pedagoga/psychologa szkolnego, wychowawcy klasy.
2. Wezwanie przez pedagoga szkolnego do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazanie im uzyskanej informacji. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
3. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji niezwłocznie zawiadamia o tym prokuratora lub Policję.
4. Nauczyciel sporządza notatkę służbową i umieszcza w szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.

XII. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Zabezpieczenie substancji przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.

Uwaga: Zabezpieczając środek przypominający wyglądem narkotyk, nauczycielowi nie wolno substancji wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wąchać, sprawdzać smak, dotykać, itp. Substancję należy umieścić w pomieszczeniu niedostępnym dla innych osób, nie pozostawiając jej bez dozoru - nawet w pomieszczeniu zamkniętym.

2. Ustalenie faktów i okoliczności zajścia.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora placówki.
4. Wezwanie Policji.
5. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Uwaga: Najbliższą jednostkę Policji należy powiadomić niezwłocznie a zabezpieczoną substancję przekazać przybyłym Policjantom. Nie wolno ujawnionego środka samemu dostarczać do komisariatu lub komendy Policji.

6. Sporządzenie notatki służbowej z zaistniałej sytuacji do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie

XIII. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców /opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

Uwaga: Przybyli do szkoły rodzice nie mogą zabrać dziecka do domu, ponieważ w związku z popełnionym przestępstwem Policja musi wykonać z nieletnim, który popełnił czyn karalny, czynności nie cierpiące zwłoki, np. zatrzymać nieletniego w celu wykonania czynności procesowych.

3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

Uwaga: Nauczyciel do czasu przyjazdu Policji powinien ucznia odizolować (np. w gabinecie dyrektora, pedagoga) kontrolując przez cały czas jego zachowanie. Należy zwrócić uwagę, aby uczeń nie ukrył lub nie przekazał innej osobie albo też połknął lub nie wyrzucił posiadanej substancji narkotycznej.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu (patrz komentarz w punkcie 3), zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

XIV. Postępowanie w sytuacjach ujawnienia u uczniów samookaleczeń, intencji samobójczych lub udaremnienia próby samobójczej.

1. Sposób postępowania zależy od oceny ryzyka zagrożenia i aktualnego zachowania ucznia:

W przypadku ryzyka niskiego i umiarkowanego

Ryzyko niskie- nie było wcześniejszych prób, czynników przedwypadkowych, uczeń manifestuje wyobrażenia samobójcze bez intencji, samookaleczenia występują w postaci wyobrazeniowej lub są to zagojone niewielkie ślady.

Ryzyko umiarkowane- występowały symptomy przedwypadkowe, uczeń wskazywał zachowania autodestrukcyjne, uczeń manifestuje intencje ale jest spokojny, nawiązuje kontakt i poddaje się sugestiom.

1. Nauczyciel, wychowawca zgłasza informację pedagogowi szkolnemu/psychologowi.
2. Po otrzymaniu informacji pedagog szkolny/psycholog wzywa ucznia, rozmawia z uczniem- zbiera informacje, ocenia ryzyko zagrożenia w oparciu o swoją wiedzę o uczniu i aktualne zachowania ucznia.
3. Pedagog szkolny/psycholog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych. Przeprowadza rozmowę z rodzicami, przekazuje im uzyskaną informację, w razie potrzeby ustala termin wizyty w PP-P z psychologiem,
  - w przypadku informacji o samookaleczeniach w przeszłości i niskiego ryzyka utraty zdrowia i życia tryb skierowania do psychologa i/lub psychiatry nie musi być natychmiastowy.
  - przekazuje również rodzicom informację o placówkach pomocy dziecku (jeżeli jest taka potrzeba).
4. Pedagog szkolny/psycholog sporządza opis sytuacji rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, wychowawcą, nauczycielami i rodzicami. Na bieżąco monitoruje postępy w nauce, relacje z kolegami, koleżankami, sytuację rodzinną ucznia.
5. Pedagog szkolny/psycholog informuje o swoich działaniach dyrektora szkoły.

**Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców/
opiekunów (przykład)**

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko ..... oraz konieczności niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej/ psychiatrycznej).

Zostały nam przekazane numery telefonów i adresy miejsc, gdzie możemy uzyskać pomoc.

1. Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży ul. Zamkowa 1 66-003 Zabór

Tel.0 68 327 40 87

2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Żaków 3 66-200 Świebodzin

Tel. 0 68 457 88 01

3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Bramkowa 2 Tel.

4. Gabinety psychiatryczne ul. Strzelecka 66-200 Świebodzin (uczniowie pełnoletni)
tel. 68 475 60 30, 68 475 60 34

-lek.med. Barham Barham

-lek.med. Anna Pisarczyk

-lek.med Wojciech Musiał

-psycholog kliniczny mgr Anna Jastrzębska

5. Poradnia Zdrowia Psychicznego przy szpitalu (uczniowie pełnoletni)

Tel. 68 456 40 22

Dzień tygodnia Rejestracja Godz. przyjęć

Lekarz przyjmujący

Poniedziałek 7.30-14.30 14.30 - 21.00 lekarz psychiatra Alicja Gulewicz

Wtorek 7.30-14.30 15:30 - 21:30 lekarz psychiatra Beata Gajdowska

*Środa 7.30-14.30 8:30 - 14:00 lekarz psychiatra Bogdan Michalski
15:00 - 21:00 psycholog kliniczny Anna Jastrzębska*

*Czwartek 7.30-14.30 8:00 - 14:00 lekarz psychiatra Bogdan Michalski
9:00 - 14:00 psycholog kliniczny Magdalena Muszyńska*

W przypadku ryzyka wysokiego:

Ryzyko wysokie- wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia lub podjął inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu, z uczniem trudno nawiązać kontakt, współpracę.

1. Nauczyciel, wychowawca (reaguje z zachowaniem spokoju, dyskrecji, nie komentuje zachowań ucznia) przyprowadza ucznia, jeśli nie jest to możliwe wzywa pedagoga szkolnego/psychologa. Zgłasza informację Dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny/ psycholog przechodzi z uczniem w odosobnione, bezpieczne miejsce. Ocenia ryzyko zagrożenia w oparciu o swoją wiedzę o uczniu i aktualne zachowania ucznia.
4. Wzywa pomoc gdy zachodzi konieczność: pogotowie, policja, bądź przekazuje pod bezpośrednią opiekę psychiatry (bez zgody rodziców gdy istnieje zagrożenie zdrowia i życia ucznia).
5. Pedagog szkolny/psycholog powiadamia rodziców.
6. Pedagog szkolny/psycholog sporządza notatkę z interwencji.
7. Pedagog szkolny/psycholog zapewnia uczniowi pomoc i wsparcie po powrocie do szkoły, na bieżąco monitoruje postępy w nauce, relacje z kolegami, koleżankami, sytuację rodzinną ucznia.

Komunikat do dyspozytorni Pogotowia Ratunkowego (przykład):

(...) Stwierdziliśmy bezpośrednie zagrożenie życia naszego ucznia ...(imię i nazwisko, wiek) poprzez duże ryzyko podjęcia próby samobójczej. Dlatego konieczne jest niezwłoczne przewiezienie go na konsultację psychiatryczną (...)

XV. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

1. Zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły osobom (w przypadku zagrożenia dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji ludzi i mienia).
2. Uniemożliwienie dostępu osobom postronnym do podejrzanych przedmiotów i wezwanie Policji - tel. 997 lub 112.
3. Poinformowanie sił policyjnych o rozkładzie pomieszczeń w obiekcie i co powinno znajdować się w poszczególnych, konkretnych miejscach.
4. Wyznaczenie pracownika, który będzie "przewodnikiem" sił policyjnych.
5. Pod żadnym pozorem nie dotykane i nie przemieszczanie podejrzanych, niebezpiecznych przedmiotów lub ładunków.
6. Zachowanie spokoju i opanowania, aby nie dopuścić do paniki.

**XVI. W przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.
(Wskazówki do prowadzenia rozmów ze zgłaszającym o podłożeniu "bomby")**

1. Po usłyszeniu słów "Podłożyłem ładunek wybuchowy - bombę" nie należy wpadać w panikę.
2. Po przyjęciu zgłoszenia nie odkładać słuchawki.
3. Należy natychmiast powiadomić swoich przełożonych (dyrektora szkoły).
4. Podczas rozmowy zachować spokój i starać się uzyskać od zgłaszającego jak największą ilość informacji.
5. Tak prowadzić rozmowę, aby stworzyć możliwość zidentyfikowania (choćby w przybliżeniu) sprawcy zamachu.
6. Należy ocenić: czas przyjęcia ostrzeżenia, płéć dzwoniącego, akcent, stan pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, tło rozmowy, itp.

Uwaga: Nie należy rozpowszechniać samowolnie informacji o otrzymanym zgłoszeniu o podłożeniu bomby, może to spowodować panikę wśród personelu oraz osób postronnych, utrudni działania Policji oraz ewentualną ewakuację. Osoba przyjmująca zgłoszenie staje się świadkiem zdarzenia i będzie na tę okoliczność przesłuchiwana przez Policję.

XVII. Postępowanie w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty.

1. Nie wolno opróżniać zawartości wszelkich podejrzanych przesyłek, nie przenosić paczki lub koperty.
2. Nie wolno wdychać oparów, dotykać, sprawdzać smak, przypatrywać się z bliska.
3. Umieścić w jednym, a następnie w drugim plastikowym worku, szczelnie je zamykając (zawiązać, zakleić taśmą).
4. Powiadomić Policję lub Straż Pożarną.

Cechy charakterystyczne dla niebezpiecznych przesyłek:

- odręczny lub nieczytelny adres
- nieprofesjonalnie napisany adres
- otwory w kopercie
- twarda koperta
- nierównomierne rozłożenie wagi
- zastrzeżenia (poufne, do rąk własnych itp.)
- wewnętrzna koperta
- podejrzanе opakowanie
- wystające druty lub folia
- zapach
- zawyżona opłata
- błędy ortograficzne
- tłuste plamy, zaolejenia, przebarwienia
- zbyt staranne zapakowanie
- emitowane dźwięki
- brak adresu nadawcy brak jakichkolwiek znaków, kto może być nadawcą.

XVIII. Procedura wystawiania „Nagany Wychowawcy Klasy” w SOSW w Świebodzinie.

1. „Nagana Wychowawcy Klasy” jest pisemną formą ukarania ucznia za nagminne łamanie zasad wyszczególnionych w Regulaminie Szkolnym.
2. Pisemna nagana jest zgodna z Regulaminem Szkoły oraz WSO.
3. Nagana udzielana jest przez wychowawcę w oparciu o informacje uzyskane od nauczycieli, innych pracowników szkoły, uczniów oraz w oparciu o wpisy w dziennikach lekcyjnych lub klasowych zeszytach uwag.
4. Pisemna nagana poprzedzona jest rozmową z uczniem w obecności rodzica/opiekuna, pedagoga/psychologa, wicedyrektora lub dyrektora.
5. Nagana udzielana jest przez wychowawcę na skutek jednokrotnego lub wielokrotnego złamania zasad przewidzianych Regulaminem Szkoły.
6. Nagana Wychowawcy Klasy udzielana jest każdemu uczniowi indywidualnie.
7. O udzieleniu „Nagany Wychowawcy Klasy” wychowawca informuje rodzica/opiekuna, który podpisem potwierdza uzyskanie informacji o naganie. W razie niestawienia się rodzica/opiekuna w szkole – wychowawca wysyła informację o naganie listem poleconym.
8. Wychowawca informuje ucznia i rodzica/opiekuna o skutkach udzielenia „Nagany Wychowawcy Klasy”.
9. „Nagana Wychowawcy Klasy” skutkuje obniżeniem stopnia z zachowania. Uczeń, który otrzymał „Naganę Wychowawcy Klasy”, decyzją wychowawcy może nie uczestniczyć w imprezach szkolnych /wycieczkach, akademiach, imprezach organizowanych przez Samorząd Uczniowski itp.
10. „Nagana Wychowawcy Klasy” udzielana jest na forum klasy z uzasadnieniem decyzji. Przy udzielaniu nagany możliwa jest obecność rodzica/opiekuna, pedagoga szkolnego, psychologa, wicedyrektora, dyrektora.
11. „Naganę Wychowawcy Klasy” uczeń może otrzymać jednorazowo lub kilkakrotnie w ciągu jednego roku szkolnego.
12. Wychowawca udziela uczniowi kolejnej z rzędu „Nagany Wychowawcy Klasy”, jeżeli czyn, którego się uczeń dopuścił jest inny od tego, za który uczeń uzyskał poprzednią naganę.

13. Za złamanie zasady identycznej lub zbliżonej do tej, za którą uczeń uzyskał poprzednio „Naganę Wychowawcy Klasy”, uczeń uzyskuje kolejno „Naganę Dyrektora Szkoły”.

NAGANA WYCHOWAWCY KLASY

W dniu ..... wychowawca .....
klasy ..... udziela **Nagany Wychowawcy Klasy**
uczniowi/uczennicy.....
za złamanie zasad obowiązujących w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym
w Świebodzinie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Naganę Wychowawcy Klasy uczeń/uczennica otrzymuje po raz .....
Uczeń/uczennica został poinformowany o konsekwencjach udzielenia nagany.
Nagany Wychowawcy Klasy udzielono zgodnie z procedurami obowiązującymi w SOSW w
Świebodzinie.

.....

(podpis wychowawcy)

.....

(data i podpis ucznia)

.....

(data i podpis rodzica/opiekuna)

Nagany Wychowawcy Klasy udzielono:

uczniowi/uczennicy .....

z klasy.....

w dniu .....

w obecności:.....

.....

z uzasadnieniem decyzji.

.....

(podpis wychowawcy)

.....

(data i podpis rodzica/opiekuna)

XIX. Procedura wystawiania „Nagany Dyrektora Szkoły”

1. „Nagana Dyrektora Szkoły” jest pisemną formą ukarania ucznia za łamanie zasad obowiązujących w SOSW w Świebodzinie, kolejną po „Naganie Wychowawcy Klasy”.
2. Pisemna nagana jest zgodna z Regulaminem Szkoły oraz WSO.
3. Nagana udzielana jest przez dyrektora na wniosek wychowawcy klasy wynikająca z ponownego złamania przez ucznia tego samego punktu Regulaminu Szkoły.
4. Pisemna nagana poprzedzona jest rozmową pedagoga szkolnego lub wychowawcy z uczniem. Rozmowę taką można przeprowadzić także w obecności: rodzica, wicedyrektora lub dyrektora.
5. „Nagana Dyrektora Szkoły” udzielana jest każdemu uczniowi indywidualnie.
6. Rodzic/opiekun ucznia, któremu udzielono „Nagany Dyrektora Szkoły” jest wzywany przez wychowawcę do szkoły i informowany o udzielonej „Naganie Dyrektora Szkoły” jaką otrzymało jego dziecko.
7. Rodzic poinformowany o udzielonej naganie dziecku potwierdza dokument własnoręcznym podpisem.
8. Dyrektor informuje ucznia i rodzica/opiekuna o skutkach udzielenia „Nagany Dyrektora Szkoły”, włącznie z możliwością obniżenia oceny z zachowania zgodnie z regulaminem WSO. Ocenę z zachowania wystawia wychowawca klasy.
9. „Nagana Dyrektora Szkoły” udzielana jest w gabinecie dyrektora szkoły z uzasadnieniem decyzji. Przy udzielaniu nagany może być obecny rodzic/opiekun ucznia, wicedyrektor, pedagog szkolny, wychowawca klasy.
10. W razie nieobecności rodzica/opiekuna informacja o udzieleniu nagany jest przesyłana listem poleconym na adres zamieszkania rodzica/opiekuna.
11. „Naganę Dyrektora Szkoły” uczeń otrzymuje jednorazowo lub kilkakrotnie.
12. Za złamanie zasady identycznej lub zbliżonej do tej, za którą uczeń uzyskał poprzednio „Naganę Dyrektora Szkoły” uczeń może zostać dyscyplinarnie przeniesiony do innej klasy lub szkoły.

NAGANA DYREKTORA SOSW W ŚWIEBODZINIE

Dyrektor Jolanta Waszczuk udziela **Nagany Dyrektora Szkoły** w dniu .....
uczniowi/uczennicy.....
za złamanie zasad obowiązujących w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym
w Świebodzinie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Naganę Dyrektora Szkoły uczeń/uczennica otrzymuje po raz .....
Uczeń/uczennica został poinformowany o konsekwencjach udzielenia nagany.
Nagany Dyrektora Szkoły udzielono zgodnie z procedurami obowiązującymi w SOSW
w Świebodzinie.

.....

(podpis dyrektora)

.....

(data i podpis ucznia)

.....

(data i podpis rodzica/opiekuna)

Nagany Dyrektora Szkoły udzielono:

uczniowi/uczennicy .....

z klasy.....

w dniu .....

w obecności:.....

.....

z uzasadnieniem decyzji.

.....

(podpis dyrektora)

.....

(data i podpis rodzica/opiekuna)

DYREKTOR GRUP WYCHOWAWCZYCH: E.BIELEWICZ 602669474
DYREKTOR SOSW: J.WASZCZUK 728 465 127
PEDAGOG SZKOLNY: D.TORZ-BOCER 608 526 534
K.FRĄCKOWIAK 668 035 881
PSYCHOLOG: J.WIERCIŃSKA 602 785 720
B.ATKINSON 887 031 721

POWIATOWA KOMENDA POLICJI 68 476 36 11

Kierownik Rewiru Dzielnicowych – asp. Paweł WALASZEK tel. kom. 519534543

Rejon nr 2 – DZIELNICOWY – mł. asp. Piotr KAROLCZYK tel. kom. 519534536

Rejon nr 4 – DZIELNICOWY – sierż. Zbigniew Ciesielski tel. kom. 519534537

Pogotowie Ratunkowe. Centrum Powiadamiania Ratunkowego
Tel: **68 382 74 80**

66-200 Świebodzin Cegielniana 13